

Dosarul nr. 3ra-299/2023
2-20152374-01-3ra-15032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud.: V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: Gh. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan)

DECIZIE

23 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Viorica Puica
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc
Aliona Donos

examinând recursul depus de către avocatul Nicolae Fomov în interesele lui Vasile Maxim,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Maxim împotriva Autorității Naționale de Integritate privind anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 01 decembrie 2020, Vasile Maxim a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea acțiunii Vasile Maxim a menționat că, la 09 septembrie 2020 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 6633, potrivit căreia, Vasile Maxim, președinte al raionului Ștefan-Vodă a adoptat decizii în raport cu care se pretinde că ar fi avut interese personale.

Ca urmare a efectuării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, 16 noiembrie 2020, Autoritatea Națională de Integritate a emis actul de constatare nr. 266/17, prin care constatat că Maxim Vasile, exercitând mandatul de președinte al raionului Ștefan-Vodă, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin neinformarea în conformitate cu art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, în termen de 3 zile de la data constatării, în scris, Autoritatea Națională de Integritate despre conflictul de interese real în care se află; nesoluționarea în conformitate cu art. 14 alin. (3) și (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, a conflictului de interese real, prin emiterea/semnarea dispoziției nr. 99-a emisă la data de 24 august 2020 prin

intermediul persoanei terțe, vice-președintelui raionului Ștefan-Vodă, Vladimir Băligari în care are interese personale și care vizează persoana juridică S.A. „Baza de Transport Auto-7” cu care are relații patrimoniale și emiterea/semnarea dispoziției nr. 152-a din 12 decembrie 2019 prin care abrogă dispoziția nr. 126-a din 08 octombrie 2019.

Prin același act de constatare a fost sesizată autoritatea responsabilă de numirea în funcție, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării înainte de termen a mandatului de președinte al raionului Ștefan-Vodă; a fost decăzut Vasile Maxim, din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică cu excepția altor funcții electorale, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data încetării înainte de termen a mandatului sau din data rămânerii definitive actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese. Totodată, a fost înscris Vasile Maxim în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitiv actul de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

În opinia reclamantului, actul emis de Autoritatea Națională de Integritate este neîntemeiat, emis contrar scopului urmărit de lege, nemotivat suficient, considerent din care urmează a fi calificat ca ilegal.

Reclamantul a indicat că, în temeiul art. 33 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, fiind președinte al raionului Ștefan Vodă, atunci când s-a anunțat despre desfășurarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în contextul adoptării actelor administrative, a comunicat Autorității Naționale de Integritate, că la 12 decembrie 2019 a semnat dispoziția nr. 152-a cu privire la abrogarea dispoziției nr. 126-a din 08 octombrie 2019. În calitate de argument pentru respectiva decizie, a servit faptul că, respectiva dispoziție (nr. 126-a/2019) a servit în calitate de temei pentru inițierea cauzei penale de către Centrul Național Anticorupție în privința lui Iurie Moisev, care în calitate de președinte al raionului a semnat dispoziția nr. 126-a/2019, ulterior fiind condamnat pentru ilegalitatea admisă.

Din acel motiv a considerat necesar să abroge un act administrativ care a fost emis cu devieri de la cadrul legal și a servit drept motiv pentru atragerea la răspundere penală a emitentului. Or din circumstanțele expuse nu se poate afirma că prin abrogarea actului administrativ a favorizat propriile interese, fapt prin care a admis un conflict de interese.

Efectul abrogării dispoziției nr. 126-a/2019 rezidă în faptul necesității organizării unui nou concurs prin care să fie atribuite spre deservire serviciile regulate de transport rutier de persoane în trafic raional. Astfel, în perioada în care se afla în concediu medical, și anume la 24 august 2020, de către vice-președintele raionului Ștefan Vodă, Vladimir Băligari a fost semnată dispoziția nr. 99-a cu privire la acceptarea atribuirii spre deservire a unor servicii regulate de transport rutier de persoane în trafic raional.

Reclamantul a specificat că doar din motive tehnice în textul dispoziției respective a fost indicat numele său în calitate de semnatar (sau mai bine spus, de pe foaia cu antet, nu a fost exclus numele în calitate de semnatar, aceasta fiind o eroare a angajaților

Consiliului). La data emiterii actului a fost în concediu medical, fapt confirmat prin buletinul medical nr. 3917235 din 18 august 2020, care denotă că s-a aflat în concediu medical (confirmat pozitiv la virusul COVID-19) până la 26 august 2020. În dispoziția nr. 99-a/2020 se regăsește semnătura olografă a vice-președintelui Vladimir Băligari (fapt care poate fi confirmat de către ultimul).

Reclamantul a mai menționat că, afirmațiile inspectorului de integritate, care pretinde că acesta de fapt a fost un trucaj, iar Vladimir Băligari a servit în calitate de persoană terță „demonstrată prin oferirea posibilității lui Vladimir Băligari să semneze respectiva dispoziție” în conformitate cu pct. 3.5. și 4.9. Capitolul IV din Regulamentul de organizare și funcționare al aparatului președintelui raionului Ștefan Vodă, aprobat prin decizia Consiliului raional Ștefan Vodă nr. 4/11 din 16 august 2012, vicepreședintele asigură de drept interimatul funcției de președinte, inclusiv pe perioada concediului medical. Din aceste prevederi legale, rezultă expres obligația semnării actelor de către vice-președinte care asigură interimatul funcției de președinte. Aceste reglementări au fost aplicate și în raport cu dispoziția criticată.

Reclamantul a criticat argumentele inspectorului de integritate din actul de constatare nr. 266/17, menționând că nu pot fi reținute nici în partea ce vizează faptul că, fiind anterior director al unei entități economice – S.A. „Baza de Transport Auto-7”, s-a adresat prin cerere către președintele raionului de atunci în vederea amânării concursului. Or acțiunile sale în calitate de gestionar al unei societăți aveau un caracter firesc, optând pentru un concurs transparent în care societatea condusă să aibă acces. Acest fapt a fost compromis de către ex-conducerea raionului, fapt confirmat prin cauza penală inițiată de către Centrul Național Anticorupție și condamnarea ex-conducerii raionului. Mai mult, respectivele circumstanțe nu pot fi invocate la caz, așa cum nu au vreo tangență cu circumstanțele examinate de către Autoritatea Națională de Integritate. Prin urmare, consideră că nu pot fi reținute argumentele inspectorului de integritate precum că prin emiterea actului administrativ a fost admisă încălcarea regimului juridic al conflictului de interese cu implicarea unor persoane terțe.

Totodată, a afirmat că, legiuitorul a prevăzut expres în art. 52 din Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006, faptul că vicepreședinții raionului exercită atribuțiile stabilite de președintele raionului și poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare, dispoziția care a fost dezvoltată în actul normativ subsecvent citat supra pct. 3.5. și 4.9. Capitolul IV din Regulamentul de organizare și funcționare al aparatului președintelui raionului Ștefan Vodă.

Astfel, în pofida faptului că anterior a fost director al societății pe acțiuni, dispoziția nr. 99/2020 nu creează situația în care ar avea un careva interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii. Chiar inspectorul de integritate a menționat care anterior a avut calitatea de administrator al societății.

De asemenea, a relatat că deși până în prezent, figurează în calitate de membru al consiliului societății nu a participat la adoptarea deciziilor în cadrul acestuia, fapt care poate fi confirmat de către conducerea actuală a societății. Totodată, deținerea celor 5038 acțiuni nu i-au generat nici un venit sau persoanele apropiate, fapt care poate fi demonstrat prin actele contabile ale societății, or dividendele nu au fost valorificate și

nici atribuite acționarilor.

În ceea ce privește, mențiunea inspectorului de integritate, precum că a semnat în calitate de persoană fizică contractul de locațiune a unor unități de transport cu S.A. „Baza de Transport Auto-7”, reclamantul a remarcat că, acest fapt s-a produs la 04 iunie curent, adică cu două luni înainte de emiterea dispoziției criticate. De unde rezultă cu nu avea de unde să cunoască care vor fi rezultatele concursului și ce va conține dispoziția nr. 99-a. Or s-a angajat în relații contractuale de locațiuni cu societatea, care este în drept să gestioneze patrimoniul său, inclusiv prin participarea la concursuri, iar rezultatul acestor concursuri, precum și tactica gestionării resurselor materiale ale societății nu îl vizează și nu îi poate fi imputată, așa cum încearcă să o facă inspectorul de integritate. Funcția de președinte al raionului reprezintă o funcție demnitate publică, și presupune deținerea unui mandat, care merită să beneficieze unele garanții și nu poate fi pasibilă de unele constatări atât de relative și deductive care conduc la încetarea mandatului.

Reclamantul a susținut că nu a semnat dispoziția nr. 99-a, iar în ceea ce privește dispoziția nr. 126-a, abrogarea acesteia a fost impusă factologic de constatările Centrului Național Anticorupție. Or subiectul declarării nu a fost în situația de a urmări un interes personal sau în interesele unei persoane apropiate, care ar fi capabile să influențeze exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor de serviciu, nefiind capabil să influențeze într-un anumit mod situația de fapt, prin urmare nu există latura facultativă a conflictului de interese - capacitatea de a fi influențată exercitarea atribuțiilor prin semnarea contractului, or decizia inițială nu îi aparține.

În concluzie reclamantul susține că, nu sunt întrunite condițiile de admitere a conflictului de interese, din considerentul că nu este el semnatarul dispoziție criticate; a abrogat o dispoziție emisă contrar prevederilor legii, fapt confirmat de rezultatul acțiunilor organului de urmărire penală, a întreprins măsurile necesare în vederea asigurării respectării principiilor de evitarea a conflictelor de interese; măsura întreprinsă de autoritatea publică nu este proporțională cu scopul urmărit de lege și corespunde criteriilor de proporționalitate stabilite expres de art. 29 din Codul administrativ, în special raportat la dreptul de a fi ales și asigurarea exercitării mandatului de ales local.

Astfel, consideră că actul de constatare emis de Autoritatea Națională de Integritate nr. 266/17 din 16 noiembrie 2020 este ilegal, motiv din care urmează a fi anulat.

Totodată, reclamantul a mai indicat că actul contestat a fost recepționat prin scrisoare cu aviz de recepție la 23 noiembrie 2020, cu drept de contestare în instanța de judecată, fără exercitarea căii prealabile, în termen de 15 zile, astfel cererea de chemare în judecată este depusă în termen.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea și anulat actul de constatare nr. 266/17 din 16 noiembrie 2021 emis de Autoritatea Națională de Integritate.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a stabilit prin prisma art. 30 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 că dovada distribuirii aleatorii a sesizării lipsește, fiind incertă și de neînțeles modalitatea în care anume acest inspector a fost selectat pentru a efectua controlul în privința presupusei încălcări a regimului juridic al conflictelor de interese de Vasile Maxim. Mai mult, procesul verbal de inițiere a controlului, anexat la dosarul administrativ reflectă doar informația referitor la înregistrarea sesizării la 19 septembrie

2020, cu o întârziere de aproximativ 10 zile, și nu atestă modalitatea de repartizare a sesizării. Astfel că la actele dosarului administrativ lipsește declarația de imparțialitate semnată de inspectorul de integritate. Prin urmare, instanța de fond a concluzionat că actul administrativ emis, este ilegal pentru neîntrunirea condiției de înregistrare imediată și repartizarea aleatorie a sesizării.

Un alt aspect, ce atestă neîntrunirea condiției de legalitate formală a actului administrativ contestat, instanța de fond a reținut că inițierea procedurii de control în privința lui Vasile Maxim privind eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese a fost inițiată la 09 septembrie 2020, odată cu înregistrarea sesizării nr. 6633. La 22 septembrie 2020, inspectorul de integritate a întocmit procesul – verbal de inițiere a controlului nr. 521/17, iar la 16 noiembrie 2020, a fost emis actul de constatare nr. 266/17. La calcularea termenelor enunțate, se atestă o durată a procedurii de control pe o perioadă ce depășește 67 zile. Suplimentar, se mai reține că la dosarul administrativ lipsesc înscrisuri care să confirme prelungirea termenului.

Drept urmare, instanța de judecată a concluzionat referitor la nerespectarea termenului de desfășurare a procedurii administrative și referitor la emiterea actului administrativ individual, actul de constatare nr. 266/17 din 16 noiembrie 2020, cu încălcarea normelor de drept procedură.

Verificând respectarea criteriului de legalitate materială, instanța de judecată a stabilit referitor la concluzia inspectorului de integritate că pentru a formula aceste alegații, inspectorul nu a venit cu argumente și explicații care este acel interes personal urmărit și la care decizii imparțiale s-a referit. Instanța de judecată a menționat că autoritatea publică pârâtă nu poate formula concluzii bazate pe presupuneri, emiterea unui act administrativ individual urmând să rezulte din cercetarea stării de fapt, expunerea circumstanțelor și probelor concrete cu raportare la normele de drept aplicabile speței. Mai mult, atunci când se concluzionează că reclamantul a acționat prin intermediul persoanelor terțe sau persoane interpușe, urmează a se administra probe incontestabile și certe în acest sens. Ori, inspectorul de integritate nu poate substitui organul de urmărire penală și nici instanța de judecată în vederea calificării ca ilicite a unor acțiuni, iar concluziile acestuia urmează să se încadreze în limitele atribuțiilor care îi revin conform legii.

Instanța de fond a notat că este absolut neclară concluzia inspectorului de integritate, conform căreia, Vladimir Băligari a semnat dispoziția nr. 99 din 24 august 2020, în calitate de persoană terță, fapt ce se demonstrează prin oferirea posibilității lui Vladimir Băligari să semneze respectiva dispoziție.

Mai mult, potrivit pct. 3.5. și 4.9. Capitolul IV din Regulamentul de organizare și funcționare al aparatului președintelui raionului Ștefan Vodă, aprobat prin decizia Consiliului raional Ștefan Vodă nr. 4/11 din 16 august 2012, vice-președintele asigură de drept interimatul funcției de președinte, inclusiv pe perioada concediului medical. Deși regulamentul menționat a fost pus la dispoziția inspectorului de integritate, aceste aspect au fost omise de la examinare. În opinia instanței este lipsită de suport probatoriu și concluzia inspectorului de integritate că Vasile Maxim a avut interes material în semnarea acestor dispoziții, or la actele dosarului administrativ nu a fost anexat nici un înscris care să ateste că în perioada menționată reclamantul a beneficiat de careva

avantaje pecuniare din partea S.A. „Baza de Transport Auto-7”.

Mai mult, prin formularea acestor concluzii și prin neexaminarea corespunzătoare a tuturor circumstanțelor cauzei, în mod evident este încălcat principiul legalității, care statuează că autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative, iar exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate (art. 21 din Codul administrativ) Ori, actul administrativ urmează să fie fundamentat pe norme legale dar nu pe interpretările unilaterale ale autorității publice.

Existența acestor condiții în conduita reclamantului nu trebuie declarate sau deduse de autoritatea publică pârâtă *in abstracto* ci probate și argumentate într-o manieră plauzibilă. Atribuția inspectorului de integritate de a constata existența conflictelor de interese prevăzută la art. 19 din Legea nr. 132/2016, nu este doar un procedeu tehnic care se rezumă la verificarea existenței declarației cu privire la un conflict de interese. Această atribuție constă în stabilirea stării de fapt și clarificarea tuturor circumstanțelor. Ori, așa cum indică art. 6 din Codul administrativ procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.

Cu referire la prevederile art. 22 alin. (1), art. 85 alin. (3), art. 92 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată a menționat că examinarea condițiilor pentru emiterea unui act administrativ individual, prescrie un șir de obligații pozitive pentru autoritățile publice și constă în clarificarea circumstanțelor de fapt impuse de norma de drept material, a căror existență este necesară pentru emiterea unui act administrativ individual defavorabil. Examinarea condițiilor în cadrul procedurii administrative are loc în conformitate cu prevederile art. 22 și art. 85-93 din Codul administrativ.

Astfel, inspectorul de integritate nu a constatat dacă la emiterea actelor menționate, reclamantul și-a îndeplinit imparțial și neobiectiv atribuțiile de președinte al raionului Ștefan Vodă și a oferit careva facilități în raport cu societatea economică vizată. În acest sens, nu se atestă careva premise din care să se deducă concluzia că la semnarea actelor enunțate în actul de constatare Vasile Maxim și-a îndeplinit imparțial și neobiectiv funcția.

Prin urmare, măsurile aplicate prin actul de constatare contestat nu sunt nici necesare și nici rezonabile. Autoritatea publică pârâtă, contrar sarcinii ce-i revine prin prisma dispozițiilor art. 29 din Codul administrativ, nu a stabilit proporționalitatea măsurilor întreprinse, nu a motivat prin prisma principului securității raporturilor juridice consfințit la art. 30 din Codul administrativ, intervenția prin actul de constatare asupra situațiilor juridice derulate în perioada anului 2015.

În concluzie, instanța de fond a remarcat că ingerința în drepturile reclamantului, Vasile Maxim, este disproporționată și excesivă în raport cu scopul legitim urmărit, iar actul de constatare nr. 266/17 din 16 noiembrie 2020 emis de Autoritatea Națională de Integritate este unul ilegal.

La 14 ianuarie 2022, Autoritatea Națională de Integritate a depus apel, iar la 06 iunie 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea integrală a hotărârii din 21

decembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

Prin decizia din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate și a fost casată hotărârea din 21 decembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, și emisă o decizie nouă prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Vasile Maxim împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a interpretat și a aplicat eronat prevederile legii, motiv din care hotărârea din 21 decembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani nu poate fi menținută ca întemeiată, iar acțiunea în contencios administrativ depusă de Vasile Maxim împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr. 266/17 din 16 noiembrie 2021, este neîntemeiată și necesar de a fi respinsă.

Instanța de apel a constatat că inspectorul de integritate, în actul de constatare ce constituie obiectul prezentei acțiuni, întemeiat a stabilit că la 28 octombrie 2019, Vasile Maxim fiind în calitate de director al S.A. „Baza de Transport Auto-7” a depus cerere către președintele raionului la acea perioadă Iurie Moiseev în vederea amânării concursului anunțat pentru data de 04 noiembrie 2019 de către Comisia pentru reglementări în domeniul transportului rutier de călători.

De asemenea, inspectorul de integritate întemeiat a reținut că la data de 12 decembrie 2019, Vasile Maxim, fiind deja în funcție de președinte al raionului Ștefan-Vodă a emis dispoziția nr. 152-a prin care a abrogat dispoziția nr.126-a din 08 octombrie 2019 urmare a cărui fapt a anulat operarea modificărilor în programul de transport raional și expunerea la concurs a dreptului de deservire a unor servicii regulate raionale de transport, totodată anulând și desfășurarea concursului de atribuire a dreptului de deservire a serviciilor regulate raionale de transport și anume: Palanca 08:50 - Ștefan-Vodă 11:45, Copceac 09:00 - Ștefan-Vodă 11:00, aprobate prin dispoziția nr. 126-a din 08 octombrie 2019 de către fostul președinte de raion, Iurie Moiseev.

Astfel, instanța de apel a apreciat că, Maxim Vasile, în calitate sa de președinte al raionului Ștefan-Vodă avea un interes personal de a abroga dispoziția nr. 126-a din 08 octombrie 2019 emisă de către fostul președinte de raion Iurie Moiseev prin care s-a dispus organizarea concursului de atribuire a serviciilor regulate raionale de transport, or, acesta până la accederea în funcția de președinte de raion a deținut funcția de director al S.A. „Baza de Transport Auto-7” și prin cererea depusă la data de 28 octombrie 2019 către Iurie Moiseev a solicitat amânarea concursului respectiv.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că Vasile Maxim, exercitând mandatul de președinte al raionului Ștefan-Vodă, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin neinformarea în conformitate cu art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, în termen de 3 zile de la data constatării, în scris, Autoritatea Națională de Integritate despre conflictul de interese real în care se află și nesoluționarea în conformitate cu art. 14 alin. (3) și (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, a conflictului de interese real, prin emiterea dispoziție nr. 152-a din 12 decembrie 2019 în care acesta are interese

personale și care vizează persoană juridică (S.A. „Baza de Transport Auto-7”) cu care are relații patrimoniale. Or prin anularea concursului, Vasile Maxim, a creat premise pentru facilitarea atribuirii rutelor respective către S.A. „Baza de Transport Auto-7”, unde până la exercitarea mandatului de președinte al raionului Ștefan-Vodă a avut calitatea de director al societății, iar la momentul actual acesta figurează în calitate de membru al consiliului societății S.A. „Baza de Transport Auto-7”.

Instanța de apel a criticat concluziile primei instanțe precum că inspectorul de integritate, concluzionând referitor la încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese a omis să supună examinării obiective și aprecierii faptul că Vasile Maxim, la momentul semnării acestor acte nu mai deținea calitatea de administrator al S.A. „Baza de Transport Auto-7”. Or, la momentul semnării actelor, Vasile Maxim figura în calitate de membru al consiliului societății S.A. „Baza de Transport Auto-7”.

De asemenea, instanța de apel a evidențiat că, la caz, se reține interesul personal material al subiectului declarării, îndreptat spre îmbunătățirea stării financiare a persoanei juridice S.A. „Baza de Transport Auto-7”, prin emiterea dispozițiilor în cauză, care în consecință a influențat la exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului său de președinte de raion.

Mai mult, potrivit înscrisurilor din Registrul declarațiilor privind conflictele de interese ținut de Autoritatea Națională de Integritate a fost stabilit faptul că Maxim Vasile în calitatea de președinte al raionului Ștefan-Vodă fiind subiect al declarării averii și a intereselor personale nu s-a adresat la Autoritatea Națională de Integritate în vederea soluționării conflictelor de interese în care s-a aflat.

Referitor, la argumentele intimatului Vasile Maxim expuse în acțiune, precum că dispoziția nr. 99-a, emisă la data de 24 august 2020 cu privire la acceptarea atribuirii spre deservire a unor servicii regulate de transport rutier de persoane în trafic raional a fost semnată de către vice-președintele raionului Ștefan-Vodă, Vladimir Băligari, instanța de apel a notat faptul că dispoziția respectivă este în interesul personal a lui Maxim Vasile, or prin această dispoziție se atribuie spre deservire operatorului de transport rutier S.A. „Baza de Transport Auto-7”, unde Vasile Maxim are calitatea de membru al consiliului societății, serviciile regulate ce transport rutier de persoane în trafic raional.

În acest sens urmează a fi subliniat faptul că, semnarea dispoziției nr.99-a din 24 august 2020 prin intermediul unei persoane terțe este demonstrată prin oferirea posibilității lui Vladimir Băligari să semneze respectiva dispoziție. Interesul personal al lui Vasile Maxim în emiterea/semnarea dispoziției nr. 99-a din 24 august 2020 cu privire la acceptarea atribuirii spre deservire a unor servicii regulate de transport rutier de persoane în trafic raional, rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, care anterior a avut calitatea de administrator al societății. Mai mult, cererea depusă anterior în calitatea de administrator al S.A. „Baza de Transport Auto-7”, a avut ca scop amânarea organizării concursului de atribuire a dreptului de deservire a serviciilor regulate raionale de transport, fapt care ulterior în calitatea sa de președinte al raionului Ștefan-Vodă a abrogat dispoziția nr. 126-a din 08 octombrie 2019 anulând în acest sens concursul respectiv.

De asemenea, instanța de apel a reiterat că, Vasile Maxim pînă la data de 06

decembrie 2019 a avut calitate de administrator al S.A. „Baza de Transport Auto-7”, iar de la data de 02 septembrie 2020 - prezent figurează în calitate de membru al consiliului societății, astfel, emiterea/semnarea dispoziției menționate vizează persoana juridică cu care Vasile Maxim are relații patrimoniale.

În temeiul celor expuse, inspectorul de integritate întemeiat a concluzionat că Vasile Maxim, exercitând mandatul de președinte al raionului Ștefan-Vodă a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese.

La 29 noiembrie 2022, avocatul Nicolae Fomov în interesele lui Vasile Maxim a depus recurs, iar la 02 martie 2023, a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel și anularea actului administrativ ca ilegal.

În motivarea recursului avocatul Nicolae Fomov în interesele lui Vasile Maxim și-a manifestat dezacordul cu soluția instanței de apel, reiterând circumstanțele expuse în cererea de chemare în judecată.

Suplementar, recurentul a invocat că instanța de apel soluția instanței de apel este neîntemeiată, fiind ignorate argumentele lui Vasile Maxim.

Recurentul consideră ca fiind neîntemeiată concluzia instanței de apel referitor la faptul că Vasile Maxim avea interes personal în abrogarea dispoziției nr. 126-a din 08 octombrie 2019, considerând că prin această acțiune, s-a creat premise pentru facilitarea atribuirii rutelor respective către S.A. „Baza de Transport Auto-7”, or în realitate, în calitate de temei a servit faptul că, emiterea dispoziției respective a constituit temei pentru inițierea cauzei penale de către Centrul Național Anticorupție în privința lui Iurie Moisev, care în calitate de președinte al raionului a semnat dispoziția nr. 126-a/2019, și ulterior a fost condamnat pentru ilegalitatea admisă. Prin urmare, prin abrogarea dispoziției respective s-a corectat o ilegalitate admisă de fostul președinte al raionului, fapt care nu putea fi ignorat de recurent.

Mai mult, instanța de apel arbitrar a concluzionat că prin abrogarea dispoziției s-ar fi creat premise pentru S.A. „Baza de Transport Auto-7” de a prelua dreptul de deservire a serviciilor regulate raionale de transport, or acest drept se atribuie prin concurs, la care participă și alți prestatori. Totodată, vicii față de concursul desfășurat - nu au fost invocate, rezultatele lui nefiind nici contestate.

Recurentul consideră vădit neîntemeiat argumentul instanței de apel precum că semnarea dispoziției nr.99-a din 24 august 2020 prin intermediul unei persoane terțe s-a realizat prin oferirea posibilității lui Vladimir Băligari să semneze respectiva dispoziție. Or prin oferirea posibilității instanța de apel probabil, a avut în vedere faptul că recurentul a fost internat în spital în acest sens fiind prezentată certificat medical.

Mai mult, vice-președintele raionului Vladimir Băligari a asigurat interimatul funcției în temeiul Regulamentului Consiliului, nici nu în temeiul dispoziției președintelui. Prin urmare, faptul cine anume ar urma să asigure interimatul funcției - nici nu a fost în competența decizională a recurentului. Suplimentar, dreptul de deservire a serviciilor regulate raionale de transport a fost atribuit S.A. „Baza de Transport Auto-7” ca urmare a concursului și a fost selectat de Comisia de concurs, iar dispoziția prin care a fost atribuit dreptul, adică dispoziția nr. 99-a, în circumstanțele speței, reprezintă expunerea juridică și formală a unor fapte deja decise de alte persoane, și anume de

Comisia de concurs.

Recurentul susține că deși a comunicat argumentele menționate *supra* instanța de apel nu a motivat hotărârea sa prin prisma argumentelor invocate în cererea de chemare în judecată, astfel instanța nu a dat dovada că recurentul a fost auzit, ceea ce constituie încălcarea dreptului la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 08 noiembrie 2022.

Totodată, decizia motivată din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată prin scrisoare recomandată cu aviz de recepție la data de 16 februarie 2023 (f.d.164, 166). Prin urmare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că avocatul Nicolae Fomov în interesele lui Vasile Maxim, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Prin referința depusă la 23 martie 2023, Autoritatea Națională de Integritate a solicitat respingerea recursului, din motiv că recurentul nu a prezentat probe concludente care ar servi drept temei pentru anularea actului de constatare. Astfel, intimatul susține că actul de constatare nr. 266/17 din 16 noiembrie 2020 care reprezintă obiect al prezentului litigiu, a fost emis în conformitate cu legislația în vigoare, cu respectarea cadrului legal existent și temei pentru anulare acestuia nu există. Or, instanța de apel a stabilit pe deplin șirul circumstanțelor relevante pentru justa soluționare a cauzei și a oferit acestor circumstanțe încadrare juridică corectă. Mai mult, cererea de recurs nu conține o motivare convingătoare și întemeiată.

Prin încheierea din 07 iunie 2023 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de către avocatul Nicolae Fomov în interesele lui Vasile Maxim s-a numit spre examinare în fond, în complet de cinci judecători.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

La caz, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs și referință, deoarece criticele recurentului și contraargumentele intimatului au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, în raport cu argumentele invocate în recurs și referință, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul depus de avocatul Nicolae Fomov în interesele lui Vasile Maxim, de a admite integral decizia din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza spre rejudecare la instanța de apel, din considerentele ce urmează.

Conform art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

În conformitate cu art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, care reglementează că, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La acest capitol, se rețin și dispozițiile art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, care stipulează că, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Prin prisma alin. (2) și (3) al aceluiași articol, (2) instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că unul dintre principiile procedurii de contencios administrativ potrivit art. 36 din Codul administrativ, constituie principiul supremației dreptului, care prevede că instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat. Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Conform jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii (cauza Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09 decembrie 1994 §27).

Din materialele dosarului administrativ rezultă la 09 septembrie 2020 de către administratorul SRL „Rivan Tur.Can”, Ruslan Țurcan a fost înaintată în adresa Autorității Naționale de Integritate sesizarea înregistrată sub nr. 6633 prin care s-a adus la cunoștință autorității despre o eventuală încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către Vasile Maxim, la exercitarea funcției de președinte al raionului Ștefan Vodă, manifestată prin faptul că pe parcursul activității de președinte de raion al

or. Ștefan Vodă a examinat cereri/demersuri, a emis acte administrative în interesele S.A. „Baza de Transport Auto-7” la care deține acțiuni și de la care primește devedente financiare din activitatea economică a societății protejate, acțiuni ce influențează exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului său de președinte a raionului precum și lezează grav drepturile persoanelor afectate de acțiunile și inacțiunile ilegale ale lui Vasile Maxim (f.d. 2 din dosarul administrativ).

După o verificare prealabilă, la 22 septembrie 2020, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, conform procesului-verbal de inițiere a controlului nr. 521/17, în privința lui Vasile Maxim, președinte al raionului Ștefan Vodă a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese (f.d. 11 din dosarul administrativ).

Autoritatea Națională de Integritate la 23 septembrie 2020 a remis în adresa lui Vasile Maxim invitație sub nr. 04-17/4464, prin care ultimul a fost informat despre inițierea în privința sa a procedurii de control privind eventuala încălcare al conflictului de interese și despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate. Totodată, a fost invitat la sediul autorității pentru a prezenta în termen de 15 zile de la recepționarea invitației, punctul de vedere (în scris) sau prin orice alt mijloc care confirmă informarea asupra faptului emiterii deciziilor unde este vizată persoana juridică S.A. „Baza de Transport Auto-7” (f.d. 14 din dosarul administrativ).

Tot din actele cauzei rezultă că, la 23 octombrie 2020, Vasile Maxim a prezentat punctul de vedere în formă scrisă (f.d. 15-16 din dosarul administrativ).

Potrivit actului de constatare nr. 266/17 din 16 noiembrie 2020, Autoritatea Națională de Integritate a constatat că Maxim Vasile, exercitând mandatul de președinte al raionului Ștefan-Vodă, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: neinformarea în conformitate cu art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, în termen de 3 zile de la data constatării, în scris, Autoritatea Națională de Integritate despre conflictul de interese real în care se află; nesoluționarea în conformitate cu art. 14 alin. (3) și (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, a conflictului de interese real, prin emiterea/semnarea dispoziției nr. 99-a emisă la data de 24 august 2020 prin intermediul persoanei terțe, vice-președintelui raionului Ștefan-Vodă, Vladimir Băligari în care are interese personale și care vizează persoana juridică S.A. „Baza de Transport Auto-7” cu care are relații patrimoniale și emiterea/semnarea dispoziției nr. 152-a din 12 decembrie 2019 prin care abrogă dispoziția nr. 126-a din 08 octombrie 2019.

A fost sesizată autoritatea responsabilă de numirea în funcție, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării înainte de termen a mandatului de președinte al raionului Ștefan-Vodă.

Potrivit aceluiași act de constatare Vasile Maxim a fost decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică cu excepția altor funcții electorale, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data încetării înainte de termen a mandatului sau din data rămânerii definitive actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese și a fost înscris în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa

o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitiv actul de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese (f.d.142-146 din dosarul administrativ).

Nefiind de acord cu actul de constatare, la 01 decembrie 2020, Vasile Maxim a înaintat prezenta acțiune împotriva Autorității Naționale de Integritate, solicitând anularea actului de constatare nr. 266/17 din 16 noiembrie 2020.

Completul de judecată notează că actul administrativ contestat a fost emis la 16 noiembrie 2020, respectiv la caz urmează a fi aplicat cadrul legal în vigoare la data emiterii actului de constatare.

Conform art. 36 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, persoana care a fost supusă controlului poate contesta actul de constatare în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ.

Raportând la caz prevederile legale sus citate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că actul de constatare nr. 266/17 din 16 noiembrie 2020 emis de Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Vasile Maxim, a fost contestat de către aceasta în termenul prevăzut de lege, având în vedere faptul că potrivit avizului de recepție a corespondenței actul de constatare al Autorității Naționale de Integritate a fost recepționat de Vasile Maxim la 23 noiembrie 2020 (f.d.152 din dosarul administrativ), iar Vasile Maxim a depus prezenta cerere de chemare în judecată la data de 01 decembrie 2020.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani prin hotărârea din 21 decembrie 2021 a admis acțiunea și anulat actul de constatare nr. 266/17 din 16 noiembrie 2020 emis de Autoritatea Națională de Integritate.

Judecând apelul depus de Autoritatea Națională de Integritate, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 08 noiembrie 2022 a conchis asupra temeiniciei acestuia, motiv pentru care l-a admis, a casat hotărârea primei instanțe și a pronunțat o decizie nouă de respingere a acțiunii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse de recurent și intimat în referință, conchide că instanța de apel a admis încălcarea normelor de drept procedural, fapt ce dictează casarea deciziei instanței de apel.

Un prim aspect, completul de judecată al Curții Supreme de Justiției reține că instanța de apel în decizia contestată cu recurs s-a expus doar cu referire la fondul cauzei aspect ce vizează temeinicia constatărilor din actul contestat, deși instanța de fond s-a expus și în privința temeiurilor de ilegalitate a actului de contestare nr. 266/17 din 16 noiembrie 2020 al Autorității Naționale de Integritate, cu referire la nerespectarea termenilor prevăzute de Codul administrativ, inclusiv a nerespectării principiul repartizării aleatorii a sesizărilor, prevăzut de art. 30 alin. (1), art. 37 alin. (3) din Legea nr.132 din 17 iunie 2019 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, controlul averii și al intereselor personale, al respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și

limitărilor ale subiecților declarării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu Legea nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Instanța de recurs subliniază că la caz, se aplică în mod corespunzător prevederile art. 28 alin. (1), art. 30 alin. (1), art. 37 alin. (1) și alin. (3) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016.

Reieșind din cele menționate în coraport cu materialele cauzei, completul de judecată constată că instanța de apel nu a dat apreciere concluziei instanței de fond potrivit căreia Autoritatea Națională de Integritate a încălcat prevederile art. 30 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016 și principiul consacrat prin aceste norme, întrucât lipsește extrasul din sistemul electronic „e-Integritate” care să confirme repartizarea aleatorie prin sistemul electronic de distribuire a sesizării, inclusiv declarația de imparțialitate semnată de inspectorul de integritate Andrian Fetescu.

La fel, instanța de apel nu a dat apreciere și nu a examinat faptul dacă a fost respectat termenul inițierii procedurii de control. Or potrivit materialelor cauzei rezultă că sesizarea a fost înregistrată la 09 septembrie 2020, iar procedura de control a fost inițiată în baza procesului-verbal nr. 521/17, abia la 22 septembrie 2020.

Totodată, potrivit procesului verbal de inițiere a controlului, anexat la dosarul administrativ reflectă doar informația referitor la înregistrarea sesizării la 19 septembrie 2020 (zi de sâmbătă).

În continuare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prima instanță a stabilit că la caz sunt întrunite temeiurile de ilegalitate a actului de contestare nr. 266/17 din 16 noiembrie 2020 al Autorității Naționale de Integritate, din motivul nerespectării termenilor prevăzute de Codul administrativ, întrucât la calcularea termenelor enunțate, se atestă o durată a procedurii de control pe o perioadă ce depășește 67 zile, iar la dosarul administrativ lipsesc înscrisuri care să confirme prelungirea termenului.

Relevant este faptul că în activitatea sa Autoritatea Națională de Integritate, cu prioritate, se bazează pe 3 legi organice și anume: Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, Legea nr.133 din 17 iunie 2016 și Codul administrativ nr. 116 din 19 iulie 2018 în vigoare din 01 aprilie 2019.

La caz, se reține că nici Legea nr. 132 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și nici Legea nr. 133 privind declararea averii și a intereselor personale (în vigoare la momentul emiterii actului de constatare) nu instituie careva norme cu privire la termenii de finalizare a procedurii de control și de emiterie a actului de constatare.

În același timp, în Codul administrativ este prevăzut un capitol aparte (capitolul III, art.60-65), care expres reglementează termenele în procedura administrativă.

Astfel, conform art. 60 alin. (1), (4) și (5) din Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii. În mod

exceptional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

La acest capitol, completul de judecată atestă că deși Autoritatea Națională de Integritate în susținerea netemeinicii hotărârii instanței de fond a invocat precum că inspectorul de integritate la emiterea actului de constatare nr. 266/17 din 16 noiembrie 2020 în privința lui Vasile Maxim a respectat termenul rezonabil stabilit la art. 27 din Codul administrativ, totuși instanța de apel nu a oferit un răspuns la acest argument invocat în cererea de apel.

Drept urmare, se constată că instanța de apel nu a examinat chestiunea privind legalitatea procedurii administrative privind efectuarea controlului cu privire la respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Vasile Maxim, inclusiv prin prisma respectării termenului general al procedurii administrative prevăzut la art. 60 din Codul administrativ.

Cu referire la fondul cauzei, aspect ce vizează temeinicia constatărilor din actul contestat, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată din materialele cauzei că potrivit actului de constatare nr. 266/17 din 16 noiembrie 2020, Autoritatea Națională de Integritate a constatat că Maxim Vasile, exercitând mandatul de președinte al raionului Ștefan-Vodă, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin neinformarea în conformitate cu art. 12 alin. (7) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, în termen de 3 zile de la data constatării, în scris, Autoritatea Națională de Integritate despre conflictul de interese real în care se află; nesoluționarea în conformitate cu art. 14 alin. (3) și (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, a conflictului de interese real, prin emiterea/semnarea dispoziției nr. 99-a emisă la data de 24 august 2020 prin intermediul persoanei terțe, vice-președintelui raionului Ștefan-Vodă, Vladimir Băligari în care are interese personale și care vizează persoana juridică S.A. „BTA -7” cu care are relații patrimoniale și emiterea/semnarea dispoziției nr. 152-a din 12 decembrie 2019 prin care abrogă dispoziția nr.126-a din 08 octombrie 2019.

Prin urmare, în temeiul art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 133 din 17 iulie 2016 privind declararea averii și intereselor personale, Vasile Maxim este subiect al declarării averii și a intereselor personale, având în vedere că prin decizia Consiliului raional Ștefan Vodă nr. 6/4 din 26 noiembrie 2019 a fost ales în funcție de președinte al raionului Ștefan Vodă, care conform anexei la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică este funcție de demnitate publică.

Din materialele dosarului administrativ rezultă că la 12 decembrie 2019 președintele raionului Ștefan Vodă, Vasile Maxim, a semnat dispoziția nr. 152-a cu privire la abrogarea dispoziției nr. 126-a din 08 octombrie 2019 „Cu privire la operarea unor modificări în programul de transport raional și expunerea la concurs al dreptului de deservire a unor servicii regulate de transport”.

Potrivit pct. 2 din aceeași dispoziție, s-a anulat desfășurarea concursului de atribuire a dreptului de deservire a serviciilor raionale de transport, și anume: Palanca 08:50 – Ștefan Vodă 11:45, Copceac 09:00 – Ștefan Vodă 11:00; Olănești 08:45 – Ștefan Vodă

11:00, aprobate prin dispoziția nr. 126-a din 08 octombrie 2019 (f.d. 3 din dosarul administrativ).

Ulterior, prin dispoziția președintelui raionului Ștefan Vodă nr. 99-a din 24 august 2020 a fost acceptată atribuirea spre deservire a unor servicii regulate de transport rutier de persoane în trafic raional, S.A. „Baza de Transport Auto-7”, servicii regulate de transport rutier de persoane în traficul raional Ștefan Vodă 12:00 Țo Copceac 13:00 – Ștefan Vodă 17:00, cod rută 5275, intermediare de staționare Alava și Marianca de Jus, program de deservire – anual, zile de circulație 1, 2, 3, 4, 5, 6 (luni - sâmbătă) (f.d. 5 din dosarul administrativ).

În rezultatul anulării dispoziției nr. 126-a din 08 octombrie 2019 „Cu privire la operarea unor modificări în programul de transport raional și expunerea la concurs al dreptului de deservire a unor servicii regulate de transport”, a fost dispusă organizarea unui nou concurs prin care să fie atribuite spre deservire serviciile regulate de transport rutier de persoane în trafic raional, concurs care s-a desfășurat la 17 august 2020 (f.d. 53-56 din dosarul administrativ).

Completul de judecată reține că în perioada 18 august 2020 până la 26 august 2020 Vasile Maxim s-a aflat în concediu medical fapt confirmat prin certificatul de concediu medical nr. 3917235 (f.d. 17 din dosarul administrativ).

Totodată, potrivit răspunsului Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat nr. 1305/OT3-666 din 06 noiembrie 2020, se menționează în temeiul cererii de rectificare nr. 214/02/1-18 din 04 noiembrie 2020 depusă de președintele raionului Ștefan Vodă privind permisiunea de a rectifica dispoziția nr. 99-a din 24 august 2020 „Cu privire la acceptarea atribuirii spre deservire a unor servicii regulate de transport rutier de persoane în trafic național”, fiind plasată cu greșeală de ordin tehnic- redacțional, a fost omis aplicarea simbolului tehnic înainte de sintagma președintele raionului greșeala tehnică a fost înlăturată prin rectificarea actului. Respectiv, fiind supusă controlului facultativ dispoziția respectivă, Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat careva derogări nu a constatat(f.d.40-41 din dosarul administrativ).

Subsecvent, completul de judecată constată că Agenția Servicii Publice a furnizat inspectorului de integritate la 07 octombrie 2020 informația privind calitatea deținută de Vasile Maxim în perioada 26 noiembrie 2019 – prezent în cadrul S.A. „Baza de Transport Auto-7”. Astfel, în baza procesului verbal al ședinței Consiliului S.A. „Baza de Transport Auto-7” din 25 iunie 2012 Vasile Maxim a fost desemnat în calitate de președinte al consiliului societății, iar la 06 decembrie 2019 a fost destituit în baza procesului-verbal nr. 2 din 12 iulie 2019 (f.d.99-100 din dosarul administrativ).

La 06 august 2015 au fost consemnate în Registrul de Stat al persoanelor juridice datele lui Vasile Maxim, care a fost desemnat în calitate de administrator al societății menționate, iar la 06 decembrie 2019 au fost radiate datele în baza procesului verbal nr. 6 din 28 noiembrie 2019 în legătură cu faptul că a fost numit în funcție de președinte al raionului Ștefan Vodă (f.d.233 din dosarul administrativ).

Totodată, potrivit aceleiași informații s-a comunicat că din data de 02 septembrie 2020 până în prezent Vasile Maxim figurează în Registrul de stat al persoanelor juridice în calitate de membru al consiliului societății.

În conjunctura circumstanțelor descrise supra se reține că atribuirea spre deservire

a unor servicii regulate de transport rutier de persoane în trafic raional, S.A. „Baza de Transport Auto-7” prin dispoziția președintelui raionului Ștefan Vodă nr. 99-a din 24 august 2020 a avut loc în rezultatul concursului desfășurat la 17 august 2020, aprobat prin hotărârea Comisiei privind organizarea transportului rutier de persoane prin servicii regulate în traficul raional Ștefan Vodă (f.d. 53-55 din dosarul administrativ).

Instanța de recurs menționează că la caz a rămas fără o analiză și apreciere corespunzătoare din partea instanței de apel faptul că dispoziția nr. 99-a, emisă la data de 24 august 2020 cu privire la acceptarea atribuirii spre deservire a unor servicii regulate de transport rutier de persoane în trafic raional a fost semnată de către vice-președintele raionului Ștefan-Vodă, Vladimir Băligari, în perioada când Vasile Maxim, s-a aflat în concediu medical potrivit certificatului de concediu medical nr. 3917235.

Or, potrivit pct. 3.5. și 4.9. Capitolul IV din Regulamentului de organizare și funcționare al aparatului președintelui raionului Ștefan Vodă, aprobat prin decizia Consiliului raional Ștefan Vodă nr. 4/11 din 16 august 2012, vice-președintele exercită în modul stabilit atribuțiile președintelui raionului în absența acestuia (concediu de odihnă, concediu medical, detașare, etc.) (f.d. 18-36, din dosarul administrativ).

Totodată, instanța de apel urmează să verifice dacă la caz, a fost probat interesul personal material al subiectului declarării, Maxim Vasile, și dacă în perioada menționată Vasile Maxim a beneficiat de careva avantaje pecuniare din partea S.A. „Baza de Transport Auto-7”.

Sub un alt aspect, instanța de recurs reține ca indidente și dispozițiile art. 195 din Codul administrativ, potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Astfel, din cele constatate supra este cert și faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor susținute de către apelant pe de o parte, și intimat pe de altă parte, deși, în baza art. 239 în coroborare cu art. 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă, era obligată, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, fapt ce constituie o încălcare și indică la examinarea superficială a cauzei, cât și la aprecierea arbitrară a materialului probator în raport cu normele de drept relevante cazului.

Totodată, hotărârea trebuie să fie certă, completă, corectă, clară, consecutivă, convingătoare și concretă. Circumstanțele și probele constatate în cauză urmează să fie expuse într-o strictă consecutivitate logică.

Așadar, completul de judecată notează că cele menționate mai sus nu pot fi corectate în ordine de recurs, din cauza specificului acestora. De altfel, participanții la proces, trebuie să aibă posibilitatea reală să-și prezinte apărarea și să fie audiați de o instanță de apel, care va fi competentă de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea A. Menarini Diagnostics S.R.L. vs Italia, 27 septembrie 2011, parag. 59; Akaki Tchaghiashvili, 2 septembrie 2014, parag. 34, Samardžić, ibidem, parag. 31, Gohe și alții vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 41 - 43).

În conexiunea celor relatate, se stabilește că soluția instanței de apel nu conține o argumentare din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță, instanța de recurs fiind în imposibilitatea

să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Ținând cont de rolul specific al instanței de recurs și de preeminența dreptului, este imperios, ca la reexaminarea cauzei în ordine de apel, să fie remediate neajunsurile procedurii inițiale (a se vedea cauzele Baka vs Ungaria (Marea Cameră), 23 iunie 2016, parag. 117; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 123 – 125).

Față de cele ce preced, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de către avocatul Nicolae Fomov în interesele lui Vasile Maxim.

Se casează integral decizia din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și se restituie cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Maxim împotriva Autorității Naționale de Integritate privind anularea actului administrativ individual defavorabil, spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Viorica Puica

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc

Aliona Donos